

geovoltes

Vèrtex geodèsic de la Cabrafiga

Ester Barceló Perelló

Cim del Puig de la Cabrafiga amb la Serra de Llaberia de fons.
Foto: Ester Barceló Perelló.

En aquesta ocasió proposem un recorregut circular que ens portarà a assolir el cim del Puig de la Cabrafiga (614 metres), a la part sud-est de la

serra de Llaberia. El punt de sortida i arribada es troba al nucli de població de Pratdip, on deixarem el cotxe a la zona on hi ha els contenidors de brossa, al

costat de la carretera T-310, que ve de Mont-roig del Camp i continua fins a l'ermita de Santa Marina. Desfem uns metres la carretera i, a l'esquerra, veiem un tronc indicador amb unes marques de pintura blaves i grogues. Aquesta és una ruta que està inclosa dins de les que el poble utilitza per promocionar turísticament el seu territori i que està batejada com «el Tomb del Cabrafiga», per la qual cosa anirem seguint contínuament les marques de pintura blava i els pals indicadors de fusta que anirem trobant al llarg del trajecte.

La sortida d'avui recorrerà un total de 9 km que probablement podreu realitzar en unes cinc hores (amb parades incloses), ja que la dificultat no és alta en cap tram del trajecte. Malgrat tot, trobarem un parell de punts on el desnivell és més marcat i a través de passos una mica més alts o descensos incòmodes tipus tarteres, per la qual cosa es recomana portar un calçat adequat, igualment que seria

del Puig

convenient que ho féssiu sempre que sortiu a la muntanya.

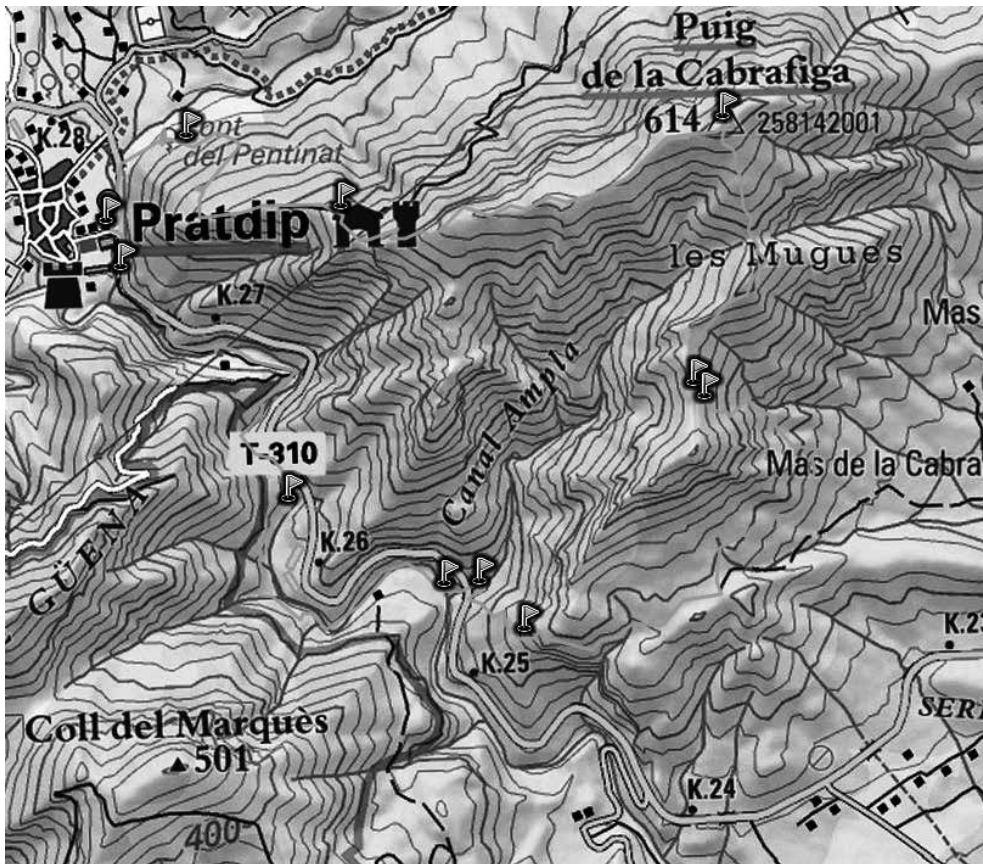
L'inici del nostre recorregut es troba a mà dreta de la carretera just després de la primera entrada al poble. Al costat d'un banc a l'ombra, prenem un sender que s'inicia entremig del bosc, fins que a uns pocs metres veurem que es bifurca i nosaltres continuarem cap a la dreta. Als primers metres del començament de la nostra caminada, podrem veure les restes d'un forn de calç que marcaran clarament una de les característiques de la nostra excursió, que és la presència de nombrosos vestigis del passat històric i patrimonial del municipi. Anem pujant pel sender senyalitzat cap a la Roca del Migdia on trobem un cartell indicador, en el qual trencarem a la dreta per buscar, a mitja alçada, una torre d'alta tensió, la qual creuem per sota. Al davant tenim el Portell dels Grauets per on anem pujant per sota del cingle, sempre per la nostra dreta. Cada vegada que

FITXA DEL VÈRTEX	
NOM DEL VÈRTEX	Puig de la Cabrafiga
LOCALITZACIÓ	Pratdip (Baix Camp)
ALÇADA	624 metres

anem pujant metres, la vegetació va deixant pas a roquissar de gran duresa i ple de formes ben característiques, que són originades per processos naturals coneguts com diàclasi o la crioclàstia. Aquests són un fenomen geomorfològic que no deixen de ser la creació de fractures a la mateixa roca sedimentària, a causa dels canvis de temperatura del medi en què es troba o a causa d'un mecanisme de gel-desgel, i és en aquestes on es queda reduïda la presència de vegetació que amb les

seves arrels pot ajudar a disgregar la mateixa roca. A més, també es pot donar per la dissolució de la calç per part de l'aigua, que es va filtrant per aquestes fissures i actua com a agent erosiu.

A partir d'ara, comencem a resseguir la cresta en direcció est, passant pel Pas del Gos i sense deixar de carenejar ni un moment. Anem creuant arbustos espessos (garric o coscoll) de poca envergadura que, depèn de l'època que sigui, ens podran fer passar una mala estona si

Mapa del recorregut de la sortida elaborat per Ester Barceló a partir dels publicats per l'Institut Cartogràfic de Catalunya.

anem amb calça curta. Per les seves característiques dins de la vegetació mediterrània i, per tant, adaptades a condicions climàtiques de poca disponibilitat hídrica, el garric o el coscoll està format de fulles dures, eriçades i amb les vores punxants.

Des de la mateixa carena albirem a la llunyania, ara sí, el nostre objectiu: el cim de la Cabrafiga, que d'aquí a ben poca estona assolirem. Des de dalt, les vistes són impressionants, i en totes direccions podem trobar unes panoràmiques fascinants, que no passaran desapercebudes. Enfront nostre podem veure tota la línia de la costa, des del Cap de Salou (a l'esquerra) fins al Coll de Balaguer (a la dreta). I a la nostra esquena, mirant en direcció nord, immensa com és, hi

«Al cim, hi podem trobar, ben esvelt i estirat, un vèrtex geodèsic que, com sempre, portarà amagades unes coordenades que, juntament amb altres vèrtex de la zona, han anat calculant, al llarg de la història i de forma imaginària, moltes distàncies»

ha la serra de Llaberia amb el Mont-Redon, el Cavall Bernat i el radar meteorològic, al punt més alt de la Miranda. Al darrere, la majestuosa Mola de Colldejou domina per sobre del poble de Colldejou, que en aquest cas passa desapercebut darrere dels boscos que envolten aquestes muntanyes i que només són coronades per bonics cingles ben tallats que aclareixen les tonalitats cromàtiques de l'espai. Si agafem un dia ben clar d'hivern, la llum del sol brillant i intensa, ens pot fer gaudir d'un ventall de colors que passa dels blancs grisos dels cingles als verds clars intensos de les masses forestals que els envolten. Aquest és el mateix sol que, mirant endavant, ens farà veure fins i tot guspis dins del mar ja que quan el sol brilla tant, i és tan intens i clar, és capaç de generar en les nostres mirades uns espectres invisibles que faran baixar les estrelles del cel a la nit fins a la superfície del mar de dia. Així, cada raig del sol es transformarà en llumetes intermitents que brillen amb la remor de les onades. És necessari, però, poder escollir fer aquest «tomb» en absència de vent, si pot ser, ja que si no pot ser que sortim disparats fins a l'illa de Mallorca.

Al cim, hi podem trobar, ben esvelt i estirat, un vèrtex geodèsic que, com sempre, portarà amagades unes coordenades que, juntament amb altres vèrtex de la zona, han anat calculant, al llarg de la història i de forma imaginària, moltes distàncies. A la seva base hi ha la presència d'una capsa metàl·lica que emmagatzema, des de fa alguns anys, gran quantitat de records més o menys estranys, que de forma voluntària han anat dipositant els excursionistes que hi arriben. En aquest cas, el vèrtex de la Cabrafiga fa triangulació amb altres que es troben als cims més alts de les Muntanyes de Vandellòs (la Portella i el Molló del

Puntaire) també visibles als nostres ulls, igualment com el Bres, el Puig d'en Cama o la ja esmentada Miranda.

Des del cim comencem a baixar, directes, perdent alçada, fins al Coll de la Fita de la Partió i el Pas del Cabrit. De seguida trobem tres de les boques de les antigues mines dels Meners, de les quals s'extreia galena i ferro de baixa qualitat i que vulgarment es coneixia amb el nom de mena, i, pel que sembla, van estar en funcionament fins a finals del segle XIX. Una breu visita a dues de les boques ens dóna una idea de com devien ser aquestes explotacions, ja que encara es veuen les restes de vetes de ferro a les parets excavades.

Seguim baixant fins al pla entre pinedes que han anat creixent enmig dels antics bancals conreats que a poc a poc van desapareixent entre la vegetació natural que els ha anat colonitzant. Arribats al coll, fem una petita pujada a l'esquerra que ens deixa a l'antic enclavament ibèric del Castellet de les Mugues, sobre el qual es va construir un mena de fortificació que, segons la història, servia per vigilar els atacs dels pirates que venien de la costa.

Seguim en baixada cap al Grau de les Mugues. Abans, però, per un corriol, a la dreta del sender, fem una visita al Povet de la Torratxa. Un cop hem baixat el grau, el sender va baixant fent zig-zaga fins a la carretera. Allí es passa per sota per dos túnels i arribem al llit del barranc de la Dòvia, on haurem de creuar el Salt de la Savinosa, sempre que sigui possible, ja que en períodes de pluges intenses no ens serà possible creuar-lo i poder arribar al poble si no és per carretera. En el cas, doncs, que la quantitat d'aigua ens ho permeti, anirem seguint el barranc i la carretera, la T-310, per un sender paral·lel fins a arribar, al cap de poca estona, a Pratedip, on ens donaran la benvinguda uns

DADES BÀSIQUES DE LA SORTIDA	
PUNT DE PARTIDA	Camp de futbol municipal
APROXIMACIÓ	Municipi de Pratedip
DISTÀNCIA	9,31 quilòmetres
DESNIVELL POSITIU	605 metres
TEMPS	4 hores i mitja (sense parades)
DIFICULTAT	Moderada
TIPUS SORTIDA	Circular
ÈPOCA RECOMANADA	Tardor o primavera

Perfil del recorregut de la sortida proposada en aquest article, al vèrtex geodèsic del Puig de la Cabrafiga.

quants horts que gairebé seran l'últim vestigi de l'activitat agrària al municipi. Només cal ampliar una mica el zoom del que seria la imatge visual del terme municipal de Pratedip per veure amb els nostres propis ulls el que algun dia van ser muntanyes abancalades i que actualment són boscos joves de pi blanc, majoritàriament, que van guanyant terreny cap a les zones més pròximes al nucli de població, les quals són les úniques que a dia d'avui

queden cultivades. Així, a mesura que ens anem allunyant del poble, podem distingir que entre el bosc queden unes línies de pedra mig amagades i que en certa mesura van creant unes formes que porten arrelades en el seu interior una llarga tradició històrica de totes les persones que en el passat van treballar la terra i la pedra, i que amb les seves mans van aixecar aquells murs de pedra seca que tant representen per a certs territoris. »